

תוכן העניינים

1. תמצית 2
2. מבוא 3
3. סקירה ודיון במאמרים שנמסרו ברשימת הנושאים 4
4. פרק מחקרי – סקירת ספרות עדכנית בנושא הסמינר 10
5. סיכום 14
6. רשימה ביבליוגרפית 15

1. מבוא

מחקרים אמפיריים רבים מתארים את מאפייני סלידת ההפסד כאשר אנשים נוטים להעריך תוצאות פיננסיות בהקשר לנקודת ייחוס. בעלי סלידת הפסד רגישים יותר לסטיות שליליות מנקודת ייחוס – להפסדים – ורגישים פחות לסטיות חיוביות – רווחים (Kahneman and Tversky, 1979). קשור למושג זה הוא "סלידת סיכון" שאומר על המידה בה משקיעים מקבלים סיכונים הקשורים לרכישת נכסים והשקעות.

האם, ובאיזה תנאים יש הבדל בין סלידת סיכון בקבלת החלטות פיננסיות עבור עצמם ועבור אנשים אחרים? השאלה הזאת אקטואלית במיוחד מאז המשבר הפיננסי העולמי של 2008-09. מקובל על ידי חוקרים רבים כי המשבר הזה נגרם על ידי לקיחת סיכונים גדולים תמריצים לא מתואמים אחד עם השני. אבל עדיין לא ברור האם אנשים, יתר הדברים שווים, אכן לוקחים יותר סיכונים בכסף של אנשים אחרים מאשר בכסף שלהם (Eriksen et al, 2020). במחקר הנוכחי נסקרו כמה מאמרים שפורסמו בשנים האחרונות בנושא זה.

שאלת המחקר: כיצד קבלת החלטות עבור אנשים אחרים מורידה/לא מורידה סלידת סיכון?

שיטת המחקר: עיונית, סקירת ספרות בנושא לעומק.

בפרק 3 נעשתה סקירה ודיון במאמרים מ-"רשימת הנושאים" מהנחיות לסמינריון. בפרק 4 נסקרים לעומק עוד שני מאמרים עכשוויים בנושא העבודה. בפרק 5 "סיכום" מובאים תוצאות עיקריות מהמאמרים שנסקרו והמשמעות המעשית שלהם.

3. סקירה ודיון במאמרים מ-"רשימת הנושאים"

Andersson, O., Holm, H. J., Tyran, J. R., & Wengström, E. (2016). Deciding for others reduces loss aversion. *Management Science*, 62(1), 29-36.

סלידת הפסד היא הנטייה להעריך תוצאות ביחס לנקודת ייחוס ולהיות רגיש יותר לסטיות שליליות מנקודת ייחוס זו מאשר סטיות חיוביות. מאז עבודתם החלוצית של Kahneman and Tversky (1979), מחקרים אמפיריים רבים הוכיחו נטייה זו. סלידת הפסד היא אחת החריגות המבוססות ביותר ממודל התועלת הצפויה הקנוני, וכס סלידת הפסד היא אחת החריגות המבוססות ביותר ממודל התועלת הצפויה הקנוני, והיא נתפסת בדרך כלל כהטיה לא רציונלית.

החוקרים מספקים ראיות המראות כי קבלת החלטות בשם אחרים מפחיתה סלידת הפסד. ממצא זה מצביע על כך שלניהול סיכונים עבור אנשים אחרים, שיש לו את היתרונות והחסרונות הידועים שלו במובנים שונים (למשל, הקשורים לסיכון מוסרי), עשוי להיות גם יתרון ספציפי הסרת הטיה, אשר לא הומחש בעבר.

החוקרים מגלים שכאשר בוחרים בין אפשרויות מסוכנות שהפסדים נשללים מהם על ידי התכנון, האנשים מקבלים לעצמם את אותן הבחירות כמו עבור אחרים. לעומת זאת, כאשר הפסדים אפשריים, החוקרים מגלים ששני סוגי הבחירות שונים זה מזה. בפרט הם מגלים כי אנשים העושים בחירות בעצמם מוכנים לקחת פחות סיכון כאשר יש אפשרות הפסדים. בעזרת טכניקות הערכה מבנית הם מראים כי הבדל התנהגותי זה אינו מונע על ידי הבדל בסלידת סיכון. במקום זאת, ניתן להסביר אותו על ידי הערכה נמוכה יותר משמעותית של סלידת הפסד כאשר מתקבלות החלטות בשם אחרים. דוגמאות רבות כוללות התנהגות הקשורה לניהול, השקעות פיננסיות ושכירות. ואכן, בעקבות המשבר הפיננסי האחרון, גורמים במגזר הפיננסי הואשמו בלקיחת סיכון מופרז למען אחרים, מה שדירבן דיון ציבורי. זה מדגיש את החשיבות של הבנת לקיחת סיכונים בשם אחרים באופן כללי.

החוקרים משתמשים במעבדת האינטרנט לכלכלה ניסיונית שפותחה באוניברסיטת קופנהגן. במעבדה משתמשים בנהלים סטנדרטיים (ללא הטעיה, תמריצים לבחירות, רנדומיזציה, הוראות מפורטות וכו').

החוקרים מיישמים את תנאי הטיפול הבאים, עם ובלי הפסדים :

1. יחיד : החלטה של יחיד עם תשלום למקבל ההחלטה.

2. היפותטי : החלטה של יחיד ללא תשלום.

3. שניהם : גם מקבל ההחלטה וגם "המקבל" מקבלים תשלום.

4. אחר : רק "המקבל" מקבל תשלום.

כל משתתף הוקצה באופן אקראי לאחד מארבעת הטיפולים, וב-שניהם וב-אחר הם הוקצו באופן אקראי כמקבל החלטה או כ"מקבל".

בסך הכל, 740 משתתפים סיימו את הניסוי בין התאריכים 14 ביולי ל-19 בספטמבר 2010. לא נכנסו משתתפים שזמני ההחלטה שלהם היו בין 10% המהירים ביותר מהמדגם מכיוון שהם אמורים לעבור ממסך